

Hitne nabavke samo uz dozvolu

Za razliku od važećeg zakona na osnovu kojeg je blizu 80 odsto javnih nabavki išlo preko pregovaračkih postupaka, novi propisi predviđaju da će za svaku hitnu nabavku morati da se pita i kontrolni organ - Uprava za javne nabavke. Na ovaj način trebalo bi da bude eliminisan i najveći izvor korupcije u toj oblasti, na kome se godišnje gubilo stotine miliona evra.

AKTUELNI ZAKON

2003. godine na tenderu je u proseku bilo 8,5 ponuđača

2011. godine na tender su se javljala u proseku tri ponuđača

- ▶ U prošloj godini 80% javnih nabavki išlo je preko pregovaračkog postupka, pod izgovorom „hitnosti“
- ▶ naručioci su morali da prave planove javnih nabavki, ali ih se nisu pridržavali
- ▶ Naručioci su se do sada često pozivali na izuzeće od Zakona o javnim nabavkama bez ozbiljnijeg objašnjenja
- ▶ Uprava za javne nabavke nema ovlašćenja da podiže prekršajne prijave, već su primedbe prosledili Ministarstvu finansija, koje u poslednje dve godine nije nijednom odreagovalo. Po prijavama je postupao Prekršajni sud

NOVI ZAKON

- ▶ Za svaki pregovarački postupak prethodno će morati da se pita Uprava za javne nabavke
- ▶ Naručioci će planove morati da dostavljaju Upravi za javne nabavke, koja će kontrolisati njihovo sprovođenje
- ▶ Naručioci će u planu javnim nabavki morati da navode izuzeće u primeni zakona
- ▶ U slučaju kršenja Zakona o javnim nabavkama Uprava za javne nabavke podnosiće će prekršajne prijave, a o njima će odlučivati Komisija za zaštitu prava ponuđača

NATAŠA LATKOVIĆ

Na pitanje da li će novim zakonom o javnim nabavkama moći da se uštedi od 600 miliona do milijardu evra, kako optimistično najavljuje vladajuća koalicija, nisu mogli da odgovore sagovornici "Blica". Ipak, Predrag Jovanović, direktor Uprave za javne nabavke, navodi da bi njegovom primenom mogao da bude napravljen "svetlosni iskorak i fantastični pomak" u odnosu na aktuelna rešenja.

- Teško je proceniti da li će biti ušteda. Međutim, novi zakon bi trebalo značajno da smanji broj pregovaračkih postupaka, na kojima nema konkurencije i koji nisu transparentni, što je i najveći izvor korupcije u javnim nabavkama. Naručioci će kao i

do sada imati budžet za sledeću godinu i za novac koji im je na raspolaganju moći će da nabave više i kvalitetnije - objašnjava Jovanović. Kako prošle, tako i u ovoj godini, javne ustanove i preduzeća su se masovno opredeljivali za raspisivanje tendera po hitnosti, donosno pregovarački postupak na koji se pozivalo nekoliko "bliskih" ponuđača. Tako su stranke na vlasti gotovo bez ikakve kontrole povezivali javna preduzeća, ministarstva ili opštine koje kontrolišu sa

"omiljenim" preduzećima koje drže stranački članovi, simpatizeri ili samo njihovi drugari. Koliko su stvari otišle daleko govori i podatak da se 2003. godine, kada je aktuelni zakon donet, na tender prijavljivalo u proseku 8,5 ponuđača, dok smo prošle godine na tenderima imali tri ponuđača po javnoj nabavci. Takode, prema zvaničnim podacima, vrednost javnih nabavki u 2011. bila je blizu tri milijarde evra, dok se samo u prvoj polovini prošle godine na nabavke putem

pregovaračkih postupaka potrošilo 1,4 milijarde evra.

- Kada je stupio na snagu važeći zakon, učesnici u javnim nabavkama su ga poštovali. Međutim, kad su videli da mogu da ga krše, ulazili su u pregovaračke postupke, bez bilo kakvog osnova i za njih nije bilo sankcija - navodi direktor Uprave za javne nabavke.

Naručioci će morati da naprave godišnji plan javnih nabavki, da ga proslede Upravi, koja će zatim kontrolisati njegovo sprovođenje. ▀